

KANSALLISARKISTO

KA/20938/00.01.00/2022

3.10.2022

**TOIMINNAN JA TALOUDEN SUUNNITELMA
2024–2027**

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	1
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS	1
3	KANSALLISARKISTON KESKEISET TAVOITTEET	2
4	TOIMINNAN LINJAUKSET	3
	ELINKAAREN OHJAUS	3
	AINEISTON VASTAANOTTO	3
	AINEISTON DIGITAALINEN HALLINTA	4
	AINEISTON KÄYTTÖÖN SAATTAMINEN	5
	SISÄISET PALVELUT	5
5	TALOUSSUUNNITELMA.....	10

1 JOHDANTO

Kansallisarkiston toiminnan ja talouden suunnitelman tarkoituksena on tukea toiminnan vaikuttavuutta ja johtamista sekä muodostaa pohja vuotuisten tulostavoitteiden asettamiselle ja talousarvion laatimiselle. Suunnitelma perustuu Kansallisarkiston strategiaan. Siinä on huomioitu ministeriöiden tulevaisuuskatsaus 2022, julkisen hallinnon strategia, opetus- ja kulttuuriministeriön strategia sekä opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallisarkistolle antama ohjaus. Strategia päivitetään vuoden 2023 aikana. Suunnittelukaudella valmistellaan Kansallisarkiston seuraava strategia.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS

Valtioneuvosto korostaa julkisen tiedon avoimuutta, saatavuutta, hyödynnettävyyttä ja laatua. Julkisen hallinnon tuottamien sähköisten tietojen tulee olla keskitetysti ja yhtenäisten periaatteiden mukaisesti käytettävissä yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, tutkimukseen, liiketoimintaan ja kansalaisvaikuttamiseen poikkihallinnollisesti, pitkäjänteisesti ja yhteentoimivasti. Kansallisarkistolla on digitalisoituvassa yhteiskunnassa mahdollisuus vahvistaa vaikuttavuuttaan merkittävästi.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen pysyvä muutos korostaa Kansallisarkiston työn merkitystä. Muuttumattoman tiedon avoin saatavuus vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa, luottamusta ja demokratiaa. Kansallisarkiston toiminta tukee myös yhteiskunnan ja talouden uudistumista sekä merkityksellisen elämän mahdollisuuksia. Kansallisarkisto lisää kestäväen kehityksen mukaista vaikuttavuuttaan parhaiten edistämällä sähköistä arkistointia ja siihen liittyvien palveluiden kehittämistä ja käyttöä.

Julkisen hallinnon ja tutkimuksen digitalisoituminen muuttaa Kansallisarkiston tehtävien toteuttamistapaa. Sähköiset arkistointi- ja käyttöpalvelut mahdollistavat uudenlaisten palvelujen tuottamisen viranomaisille, tutkijoille ja kansalaisille. Digitaaliset tietoaaineistot vahvistavat tekoälyyn perustuvien menetelmien käyttöä julkishallinnon toiminnassa ja tutkimuksessa. Aineistojen koneluvun edistäminen mullistaa tavan hakea tietoa suurista tietomassoista. Kansallisarkisto osallistuu kansainvälisiin hankkeisiin parantaakseen palveluitaan ja kehittääkseen osaamistaan.

Uusi arkistolaki ja Kansallisarkistolaki tulevat voimaan vuoden 2023 lopussa. Arkistolaki mahdollistaa Kansallisarkiston digitaalisten palveluiden tarjoamisen koko julkiselle hallinnolle sekä digitaalisten aineistojen laajamittaisen verkkokäytön. Kansallisarkisto ottaa vastaan julkisen hallinnon arkistoitavia aineistoja ainoastaan digitaalisessa muodossa. Samalla edistetään digitaalisten yksityisarkistojen vastaanottoa vuoden 2023 alussa vahvistettavan kansallisen yksityisarkistostrategian mukaisesti. Digitaalisen aineiston uudelleenkäyttöarvo on analogista aineistoa huomattavasti suurempi ja digitaaliset palvelut lisäävät Kansallisarkiston yhteiskunnallista vaikuttavuutta merkittävästi.

Kansallisarkisto lisää vaikuttavuuttaan valtion toimitilastrategian ja tavoitteiden mukaisesti tarjoamalla julkishallinnon toimijoille analogisen aineiston keskitettyjä säilytysratkaisuja sekä näiden aineistojen digitaaliseen muotoon muuttamista maksullisena palvelutoimintana.

Kansallisarkisto osallistuu opetus- ja kulttuuriministeriön konserniselvityksen perusteella tehtävien linjausten käytännön toteuttamiseen.

3 KANSALLISARKISTON KESKEISET TAVOITTEET

Kansallisarkiston toiminnan strateginen painopiste on digitaalisten palveluiden kehittämisessä ja keskitetyssä sähköisessä arkistoinnissa koko julkishallinnossa. Samalla vahvistetaan Kansallisarkiston roolia julkisen hallinnon analogisten aineiston keskitetyssä säilyttämisessä ja arkistoinnissa.

Kansallisarkisto edistää valtionhallinnon aineistojen massadigitointia ja arkistoitujen aineistojen takautuvaa digitointia. Julkista hallintoa palvelevaa maksullista palvelutoimintaa kehitetään. Kumppanuus- ja vapaaehtoistoimintaa sekä erillisrahoitettuja hankkeita lisätään.

Johtamisessa korostetaan arvostusta ja avoimuutta sekä yhdessä tekemistä ja verkottunutta toimintatapaa. Organisaatiokulttuuria kehitetään kohti valmentavaa johtamista ja itseohjautuvuutta. Yhteisöllisyys, henkilöstön hyvinvointi sekä oppimisen ja innovatiivisuuden tukeminen ovat keskeisiä tavoitteita. Hyvää viestintää, asiakaslähtöisyyttä sekä henkilöstön digitaalista osaamista vahvistetaan.

Fyysistä- ja digitaalista turvallisuutta sekä turvallisuuden johtamista ja tietosuojaa kehitetään edelleen. Toimilla varaudutaan muuttuneisiin uhkakuviin, varmistetaan aineistojen säilyminen ja muuttumattomuus sekä korkea luottamus Kansallisarkistoon.

4 TOIMINNAN LINJAUKSET

Elinkaaren ohjaus

Kansallisarkisto vastaa julkisen hallinnon sähköisen arkistoinnin kehittämistä antamalla arkistointia koskevia määräyksiä ja päätöksiä sekä kehittämällä arkistopalveluita. Kansallisarkisto tekee tiivistä yhteistyötä tiedonhallintalautakunnan kanssa sekä ohjaa ja kouluttaa julkisen hallinnon viranomaisia.

Arkistoitavien aineistojen yhteiskunnallisen edustavuuden varmistaminen kuuluu Kansallisarkiston tehtäviin ja sitä tuetaan viranomaisaineistojen arvonmääritys- ja seulontapolitiikalla sekä Kansallisarkiston ja yksityisarkistojen yhteisellä arvonmääritys- ja hankintapolitiikalla.

Aineiston vastaanotto

Kansallisarkiston sähköinen arkistopalvelu laajenee suunnittelukaudella koko julkisen hallinnon käyttöön. Palvelua kehitetään siten, että vuonna 2025 voidaan vastaanottaa ensimmäiset aineistosiirrot kunnista, hyvinvointialueilta ja muilta julkisen hallinnon toimijoilta.

Sähköisen arkistopalvelun kehitystyössä keskitytään palvelun helppoon käyttöön sekä entistä monipuolisemman aineiston vastaanoton mahdollistamiseen. Lisäksi kehitetään palvelun rajapintoja ja siirtotoimintoja valtakunnallisista keskitetyistä tietovarannoista. Suunnittelukauden loppuun mennessä sähköisen arkistoinnin palvelu on vakiinnuttanut asemansa koko julkisen hallinnon yhteisenä arkistopalveluna, jonka hyödyntämistä uudistettu arkistolainsäädäntö tukee.

Massadigitointi on keskeinen toiminto valtionhallinnon viranomaisten hallussa olevien arkistoitavien analogisten aineistojen saattamiseksi digitaaliseen muotoon sekä valtionhallinnon paperiarkistoista ja niihin liittyvistä tiloista ja työtehtävistä luopumiseksi. Massadigitoinnin vähintään 1,5 miljoonan euron kehysrahoitus on edellytys toiminnon ylläpitämiselle ja kehittämiselle.

Kansallisarkisto toteuttaa suunnittelukaudella yhteistyössä neljän valtionhallinnon viraston kanssa massadigitoinnin tuottavuushankkeen, jonka avulla voidaan merkittävästi kasvattaa vuosittain digitoitavan aineiston määrää. Tuottavuushanke tuo siihen osallistuville virastoille merkittäviä säästöjä niin tiedonhallinnan tehtävissä kuin arkistotiloissa.

Digitaalisen yksityisaineiston vastaanotto yhdistetään viimeistään suunnittelukaudella sähköiseen arkistopalveluun. Sitä tarjotaan maksullisena palveluna myös yksityisarkistotoimijoiden käyttöön.

Aineiston digitaalinen hallinta

Suunnittelukaudella Kansallisarkiston metatietojärjestelmästä kehitetään kansallinen metatietopalvelu, joka toimii keskitettynä arkistoitujen aineistojen metatietovarantona. Kansallisarkiston digitaalisten aineistojen määrä kasvaa merkittävästi 2020-luvulla ja suunnittelukaudella vahvistetaan digitaalista aineistonhallintaa osana Kansallisarkiston toimintaa.

Takautuvan digitoinnin tavoite on muuttaa noin 20 % (40 hyllykilometriä) tämänhetkisestä Kansallisarkistossa säilytettävän analogisen aineiston kokonaismäärästä digitaaliseksi. Tämä vastaisi noin 80 % käyttötarpeesta. Tämän aineiston digitointi ja tekstitunnistaminen parantaisivat olennaisesti Kansallisarkiston palvelukykyä ja toiminnan tuloksellisuutta. Takautuvaa digitointia toteutetaan kaikissa Kansallisarkiston toimipaikoissa.

Kumppanuus- ja vapaaehtoisdigitoinnin toimintatavat tuovat digitointiin huomattavan resurssin ja mahdollistavat muun muassa suku- ja paikallishistoriallisesti merkittävien aineistojen digitoinnin. Kumppanuusdigitoinnin ja maksullisen takautuvan digitoinnin projekteja toteutetaan toimipaikoissa kysynnän mukaisesti.

Käsin kirjoitetun tekstin automaattinen tunnistus on osa laajempaa Kansallisarkiston analytiikkainfrastruktuuria, jossa tunnistetaan vuosittain miljoonia sivuja kone- ja käsinkirjoitettua aineistoa eri aikakausilta. Tämä luo täysin uusia tutkimusmahdollisuuksia laajoihin arkistoaineistoihin. Tavoitteena on keskittyä paitsi tekstintunnistusmallien myös segmentointimallien kehittämiseen, jolloin myös taulukkomuotoisen aineiston automaattinen prosessointi on tulevaisuudessa mahdollista. Taulukkomuotoisista aineistoista voidaan siten tuottaa eri tutkimusaloja hyödyttäviä datapaketteja. Suunnittelukauden loppuun mennessä analytiikkainfrastruktuuri tukee myös Kansallisarkiston tietopalvelun tehostamista ja sen mahdollisimman pitkälle menevää automatisointia.

Aineiston käyttöön saattaminen

Asiakaspalvelua suunnataan yhä enemmän verkkoasiakkaisiin ja -asiointiin. Asiakaspalvelussa asiakkaita ohjataan digitaalisten asiakirjojen ja sähköisten palveluiden itsepalvelukäyttöön. Astia- ja Portti-palveluiden sekä muiden verkkopalveluiden jatkokehittäminen virtuaalisen tutkijasalikonseptin mukaisesti edellyttää tarvittavan rahoituksen varmistamista. Virtuaalinen tutkijasali mahdollistaa näyttö- ja käyttörajoitetun aineiston verkkokäytön, erillisistä hakuliittymistä luopumisen sekä täysin uudenlaiset tavat aineiston käytölle ja siihen liittyvälle toiminnalle. Lisäksi luodaan menetelmät rekistereiden ja tietokantojen arkistoitujen sisältöjen tutkimuskäyttöön.

Valtaosa tietopyynnöistä tehdään sähköisen asioinnin lomakkeilla, pyyntöjen sisäinen käsittely ja jakelu on pääosin automatisoitu, käytössä on tuotehinnoittelu ja verkkomaksaminen siihen soveltuvissa tietopyyntötyypeissä ja suuri osa tietopyyntösuoritteista toimitetaan asiakkaille sähköisesti tietoturvallisella tavalla. Jäljenteiden digitaalinen toimitustapa on otettu käyttöön kaikissa toimipaikoissa. Tutkijasalipalvelut sopeutetaan toimipaikkakohtaisesti fyysisten asiakaskäyntien vähentämiseen.

Sisäiset palvelut

Henkilöstö

Kansallisarkiston strategian toteuttaminen edellyttää henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin vahvistamista. Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä itseohjautuvuuden, oppimisen ja kehittämisen kulttuuri ovat keskeiset keinot näihin tavoitteisiin. Monipaikkaisen työn mahdollisuuksiin tarttuminen ja haasteisiin vastaaminen sekä valmentavan kulttuurin juurruttaminen ovat suunnittelukauden alkupuolen keskeisiä tehtäviä. Esimiestyön ja johtamisen sekä yhteisten toimintatapojen tukea koko henkilöstölle kehitetään edelleen. Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa ja henkilöstön varhaista tukea vahvistetaan. Henkilöstösuunnittelun merkitys korostuu.

Osaamisen kehittämistä tukevat muun muassa yhdessä tekeminen ja verkostoitunut toimintatapa, laajemmat toimenkuvat ja oman työn kehittäminen sekä kokeilukulttuuri ja mahdollisuus verkko-opiskeluun. Ikääntymisen edellyttämä tuki työssä sekä osaamisen siirto huomioidaan.

Viestintä

Suunnittelukaudella Kansallisarkiston viestintä perustuu aktiiviseen ja monimuotoiseen viestintään. Monipaikkaisessa ja paikkariippumattomassa toiminnassa sujuva yhteydenpito ja oikea-aikainen tiedonsaanti ovat olennaisia.

Monipuolinen, moderniin teknologiaan perustuva viestintä lisää Kansallisarkiston yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Viestintäpalvelut tukee johtoa ja henkilöstöä aktiivisessa työyhteisöviestinnässä.

Työskentelyn tekninen tuki

Kansallisarkisto jatkaa systemaattisesti Valtorin tuottamien ICT-palveluiden käyttöönottoa. Suunnittelukaudella siirtymää kohti pilvipalveluiden laajamittaista käyttöä jatketaan. Kansallisarkisto varmistaa henkilöstölle toimivan digitaalisen työympäristön.

Toimitilat

Kansallisarkiston toiminta on hyvin tilaintensiivistä. Viraston toimitilakustannukset olivat vuonna 2021 yli 39 prosenttia Kansallisarkiston budjettirahoituksesta. Kansallisarkisto toimii yhdeksällä paikkakunnalla. Valtioneuvosto määrää toimipaikat asetuksella. Arkistoaineistojen suuri määrä ja niiden vaatimat erikoistilat vaikuttavat toimitilojen ylläpitoon ja palveluverkoston suunnitteluun. Suunnittelukaudelle sijoittuu toimitilojen käyttötarpeiden muutoksia ja peruskorjaustarpeita, jotka vaikuttavat merkittävästi Kansallisarkiston toimitilojen käyttöön.

Kansallisarkisto laajentaa vaikuttavuuttaan ja toimintaansa valtionhallinnossa valtion toimitilastrategian ja hallinnonalan konserniselvityksen tavoitteiden mukaisesti. Kansallisarkiston tavoitteena on toteuttaa yhdessä Kansalliskirjaston kanssa yhteiskäyttöön tuleva uudisrakennus Mikkelin keskusarkiston yhteyteen vuonna 2027. Massadigitoinnin laajentamisen tarvitsemat tuotantotilat toteutetaan uudisrakennuksen yhteydessä. Tämänhetkisen arvion mukaan keskusarkiston säilytuskapasiteetti on käytetty vuonna 2025. Kansallisarkiston arkistotilojen riittävyys riippuu yllä kuvatun tilanteen lisäksi olennaisesti muutoksista viranomaisten arkistotilarpeissa sekä massadigitoinnin ja takautuvan digitoinnin laajuudesta.

Kansallisarkiston nykyistä toimitila- ja palveluverkostoa tiivistetään vaiheittain keskittämällä analogisen aineiston säilyttämistä ja fyysistä asiakaspalvelua vuosina 2023–2035. Suunnittelukauden

alussa Kansallisarkisto luopuu Vaasan nykyisestä kiinteistöstä ja Helsingin Hallituskadun toimipisteestä. Helsingissä Rauhankadun kiinteistön peruskorjaus- ja perusparannushanke käynnistetään vuonna 2025, ja toteutetaan 2020-luvun loppuun mennessä. Samalla kiinteistön tilankäyttöä tehostetaan ja osasta kiinteistön tiloja luovutaan.

Turvallisuus

Kansallisarkiston turvallisuutta ja varautumista ylläpidetään korkealla tasolla. Häiriötilanteiden hallintaa harjoitellaan säännöllisesti.

Turvallisuuden vastuut on määritelty selkeästi ja turvallisuustoimenpiteistä ja -tarpeista raportoidaan johdolle säännöllisesti. Riskienhallintaa toteutetaan raportoinnin yhteydessä. Turvallisuusosaaminen ja -kulttuuri ovat turvallisuuden johtamisen keskiössä.

Fyysisen turvallisuuden kehittäminen kaikissa Kansallisarkiston toimipaikoissa on keskeinen tavoite suunnittelukaudella. Kehittämisessä tukeudutaan 2019–2020 toteutettuun Kansallisarkiston turvallisuuskartoitukseen.

Aineistologistiikan ja tilanhallinnan kehittämisessä varmistetaan erityissuojattavien aineistojen tilaus-, käsittely- ja säilytysketjun turvallisuus. Aineistohallintajärjestelmä otetaan käyttöön kaikissa toimipaikoissa strategiakauden loppuun mennessä. Erytissuojattavien aineistojen tarpeet otetaan alusta saakka huomioon aineistojen vastaanotossa ja sijoittamisessa sekä muussa käsittelyssä. Eri-tyisaineistoja myös digitoidaan erityisesti niiden käyttöturvallisuuden varmistamiseksi.

Digitaalisessa turvallisuudessa Kansallisarkiston pitkän aikavälin tavoitteena on olla ISO27001-sertifioitu virasto. Sitä ennen Kansallisarkisto tavoittelee Julkri- yhteensopivuuden saavuttamista. Näiden tavoitteiden saavuttaminen vaatii työtä organisaation jokaisella osa-alueella henkilöturvallisuudesta tietojärjestelmien turvallisuuteen ja fyysisestä tilaturvallisuudesta tietoliikenteen tietoturvallisuuteen.

Kestävä kehitys

Kansallisarkiston toiminta tukee kestävästä kehitystä. Viraston kestävästä kehityksen kädenjälki painottuu sosiaaliseen kestävyteen. Tarjoamalla muuttumatonta tietoa yhteiskunnan ja sen jäsenten käyttöön Kansallisarkisto tukee demokratiaa ja kansalaisyhteiskuntaa sekä luo samalla edellytyksiä

inhimilliselle elämälle ja kestäville toimintatavoille. Kestävä kehitys on osa Kansallisarkiston toiminnan suunnittelua, toteutusta ja seurantaa.

Talous

Kansallisarkisto edistää tietoon perustuvaa toimintatapaa hyödyntämällä ajantasaista ja analysoitua tietoa Kansallisarkiston taloudesta ja toiminnasta. Hankinnat toteutetaan suunnitelmallisesti ja koordinoitusti.

Taloudelliset voimavarat

Kansallisarkiston voimavaratarve kasvaa. Kasvu johtuu sähköisen arkistoinnin kasvavasta volyymista sekä sähköisten palveluiden edelleen kehittämisestä. Samalla analogisiin aineistoihin sidottu toiminta jatkuu vaikka niihin liittyvät palvelut sähköistetään. Tilakustannukset kasvavat suunnittelukaudella alkavasta toimipaikkaverkoston tiivistämisestä huolimatta. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää resursseja. Keskittämällä julkisen hallinnon arkistopalveluita entistä laajemmin Kansallisarkistoon lisätään arkistotoimen vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Samalla Kansallisarkiston rahoitustarve kasvaa. Riskinä on merkittävä rahoitustarpeen ja rahoituksen epäsuhta.

Valtion viranomaisilta Kansallisarkistoon siirtyvän aineiston massadigitointia toteutetaan vuotuisen 1,5 miljoonan euron rahoituksen turvin. Rahoituksen tulisi olla pysyvää vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia vauhdittaa massadigitointia lisärahoituksella.

Digitaalisesti saatavilla olevan aineiston määrää tulisi lisätä kohdentamalla Kansallisarkiston hallussa jo olevan aineiston digitointiin rahoitusta. Digitointi lisää aineiston käytettävyyttä, parantaa aineistoturvallisuutta, vapauttaa tilaa ja vähentää pitkässä juoksussa kustannuksia.

Vaasan toimitilakonseptin uudistaminen vaatii suunnittelukauden alkupuolella rahoitusta. Arkistolaista aiheutuvat lisätehtävät on huomioitava Kansallisarkiston rahoituksessa.

Tutkimushankkeet toteutetaan erillisrahoituksella. Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen –tutkimushanke käynnistyi syksyllä 2020 ja päättyy vuoden 2025 lopussa. Hankkeen kokonaisrahoitus on 2,08 miljoonaa euroa.

Kansallisarkisto jatkaa maksullisen palvelutoiminnan tarjoamista ja kehittämistä. Palvelutoiminnassa keskeistä on maksullinen digitointi ja siihen liittyvät palvelut. Toiminta toteutetaan liiketaloudellisesti kannattavana. Palvelulla on merkittäviä aineistojen käytettävyyttä sekä julkisen hallinnon digitalisaatiota ja sähköisiä palveluita edistäviä vaikutuksia.

5 TALOUSSUUNNITELMA

Menot (1000 eur)	2022	TTS 2023	TTS 2024	TTS 2025	TTS 2026	TTS 2027
¹ Henkilöstökustannukset (pl. massadigitointi)	9 900	9 300	9 440	9 581	9 725	9 871
² Massadigitoinnin henkilöstökustannukset	1 400	1 300	1 200	1 200	1 200	1 200
²² Sähköisen arkistoinnin palvelun laajentaminen		511	522	532	793	803
Henkilöstömenot yhteensä	11 300	11 111	11 162	11 313	11 718	11 874
⁶ Vuokrat ja ylläpito	8 100	8 732	8 938	9 206	9 482	9 767
¹⁹ Uudisrakennuksen vuokravaikutus						450
³² Rauhankadun peruskorjausten väistöt			200	200	200	200
³² Rauhankadun peruskorjaukset ja -parannukset					500	500
Kiinteistömenot yhteensä	8 100	8 732	9 138	9 406	10 182	10 917
⁴ ICT-ylläpito	975	974	1 053	1 085	1 118	1 151
¹² ICT-kehittäminen	100	250	300	150	155	159
Sapa-järjestelmän (valtionhallinto) ylläpito CSC:llä	200	240	250	355	250	258
³¹ Sapa-järjestelmän (valtionhallinto) kehittäminen CSC:llä		44	45	47	240	248
²² Sähköisen arkistoinnin palvelun kehittäminen ja ylläpito		956	983	740	395	403
AHAA-järjestelmän ylläpito CSC:llä	84	86	89	91	94	97
²⁰ AHAA-järjestelmän kehittäminen CSC:llä	157	225	229	236	243	250
²⁶ Digitaalisten käytön kehittäminen (virtuaalinen tutkijasali)		330	390	352	362	373
⁷ Massadigitointi	300	300	309	318	328	338
⁵ Takautuvan digitoinnin infran ylläpito (CSC)	138	75	77	80	82	84
¹⁷ Käsinkirjoitetun tekstin tunnistus	150	200	75	75	75	75
ICT- ja infrastruktuurimenot yhteensä	2 104	3 680	3 801	3 528	3 341	3 436
Muut palvelujen ostot	950	930	958	987	1 016	1 047
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	280	200	206	212	219	225
Vuokrat (koneet ja laitteet)	31	32	33	34	35	36
Muut toimintamenot yhteensä	1 261	1 162	1 197	1 233	1 270	1 308
⁹ Fyysisen turvallisuuden investoinnit	100	100	50	50	50	50
¹⁰ Maksullinen palvelutoiminta (liiketoiminta)	410	50	50	50	50	50
¹⁵ Toimintatapojen kehittäminen ja oppiminen	60	70	70	70	70	70
¹¹ Substanssitoiminnan kehittäminen	110	100	122	122	122	122
Kehittäminen yhteensä	680	320	292	292	292	292
Toimintamenot yhteensä (bruttomenot)	23 445	25 005	25 589	25 772	26 803	27 826
Tuloarvio	2 500	2 380	2 451	2 525	2 601	2 679
¹⁸ Toimintamenojen nettomenot	20 945	22 625	23 137	23 247	24 202	25 147
¹⁸ Talousarviorahoitus	19 668	19 658	19 658	19 658	19 658	19 658
¹⁸ Alijäämä	1 277	2 967	3 479	3 589	4 544	5 489
Muut rahoitustarpeet	2022	TTS 2023	TTS 2024	TTS 2025	TTS 2026	TTS 2027
Maailman muisti -toiminto	0	40	40	40	40	40
²⁷ Vaasa toimintakonseptin uudistaminen	0	370	270	270	270	770
⁹ Fyysisen ja digitaalisen turvallisuuden varmistaminen	0	230	330	330	80	80
¹³ Kansallisarkiston aineistojen takautuva digitointi	0	0	1 000	1 000	1 000	1 000
³⁰ Massadigitoinnin tuottavuushanke (VM)	0	0	1 420	1 150	1 160	0
Erillisarhoitustarpeet yhteensä	0	640	3 060	2 790	2 550	1 890
Saatu erillisarhoitus						
SAPA-palvelun kehittäminen (vaiheet 1-4)	200	0	0	0	0	0
Suomalaiset Venäjällä -hanke (VNK)	400	400	400	200	0	0

Selitteet

- ¹ Sisältää toimintamenojärähoilla rahoitettavan henkilöstön lukuun ottamatta massadigitoinnin henkilöstöä. Suunniteltu 700 000 euron vähennys vuodelle 2023.
- ² Laskettu 1,5 M€ massadigitoinnin jatkuvan kehysrahoituksen mukaisesti.
- ⁴ ICT-menoissa lisäykset johtuvat Valtorin palvelumaksujen lisäyksistä sekä käyttöön otettavista palveluista (mm. Valtti-ratkaisu).
- ⁵ Digitaaliarkiston ylläpitokustannukset vähenevät vuoden 2022 kuluessa, kun arkistokappaleet ja käyttökappaleet digitaaliarkistosta migroidaan SAPA-alustalle ja KP-PAS-palveluun. Samalla Digitaaliarkiston oma asiakaskäyttöliittymä korvautuu Astia-verkkopalvelulla. Jäljelle jää takautuvan digitoinnin infrastruktuuri. Se toimii takautuvan digitoinnin tuotantojärjestelmänä, josta aineisto digitoinnin valmistumisen jälkeen siirretään SAPA-alustalle.
- ⁶ Laskelmaan lisätty 6,5 prosentin inflaatiosta johtuva nousu vuodelle 2023.
- ⁷ Massadigitoinnin tuotantoympäristön ylläpitokustannukset.
- ⁹ Fyysisen turvallisuuden investointeja on myös erillisrahoitettavissa menoissa. Vuoden 2022 LTA III:ssa haettu 500 000 € fyysisen turvallisuuden ja digitaalisen turvallisuuden investointeihin. Fyysisen turvallisuuden investointien kokonaismäärä perustuu turvallisuuskartoituksessa 2019 todettuihin 1,14 M€ tarpeisiin lisäksi vuosien 2023–2027 summa sisältää yhteensä 450 000 euroa digitaalisen turvallisuuden välttämättömiä investointeja.
- ¹⁰ Maksullinen palvelutoiminta on pääosin julkishallinnon organisaatioille toteutettavaa digitointia oheispalveluineen.
- ¹¹ Vuosittainen substanssitoiminnan kehittämiseen varattava rahasumma. Mahdollistaa joustavamman kehittämisen ja nopeamman reagoinnin ennakoimattomiin muutoksiin.
- ¹² Omista konesaleista luovutaan 2024. Vuosina 2025–2027 laajennetaan yhteisten palveluiden käyttöä.
- ¹³ Kansallisarkiston hallussa olevan laajan asiakirja-aineiston digitoinnin vauhdittaminen aineistojen käytettävyyden ja turvallisuuden parantamiseksi.
- ¹⁵ Kansallisarkistossa on meneillään merkittävä toimintatapa uudistus. Keskeisin tavoite on yhdessä tekeminen ja valmentava kulttuuri.
- ¹⁷ Käsinkirjoitetun tekstin sisällöntunnistuksen ostaminen Read-COOP-osuuskunnalta osana Kansallisarkiston perustoimintaa. Vuodelle 2023 on suunniteltu siirtyminen paikalliseen prosessointiin, mikä laskee yksikkökustannuksia, mutta vaatii investointeja.
- ¹⁸ Nettomenot, eli rahoitustarve vuonna 2023 on tässä 500 000 euroa suurempi, kuin KA:n täydentävissä talousarvioehdotuksessa 9.9.2022. Kasvu johtuu siitä, että kiinteistökustannusten poikkeuksellinen nousu on nyt huomioitu. Tulot on arvioitu vuoden 2023 tasolle, eli oletuksena on, että massadigitoinnin 1,5 M€ rahoitus jatkuu pysyvänä.
- ¹⁹ Kauden lopulle sijoittuu muutoksia Kansallisarkiston toimitilakustannuksiin, jolloin toimitilastrategian toimeenpano aiheuttaa muutoksia toimitiloihin.
- ²⁰ AHAA-järjestelmän resursointi vuosina 2024–2027 riippuu kansallisen metatietopalvelun roolista, aikataulusta ja resursoinnista.
- ²² Sähköisen arkistoinnin palvelun laajentamisesta aiheutuvat uudet pysyvät tehtävät (henkilöstökulut + muut kulut); kehittäminen vuosina 2023–2025 ja ylläpito vuodesta 2026 alkaen; Haetaan rahoitusta.
- ²⁶ Digitaalisia palveluita kehitetään vastaamaan muuttuvia tutkimuksen tarpeita (virtuaalinen tutkijasali, sisältötunnistetun tekstin käyttöön tarjoaminen yms.). Kyseessä on Kansallisarkiston asiakkaille suunniteltujen verkkopalveluiden kokonaisuudistus.

²⁷ Sisältää 1. Vaasan toimipaikan käytetyimpien aineistojen digitointi vuonna 2023 Vaasassa (370 000 €). Tästä rahoituksesta on tehty erillinen ehdotus valtion talousarvion 2023 täydentämiseksi. 2. Aineistojen siirrot KA:n muihin toimipaikkoihin 2024–2027 ja käytetyimmän aineiston digitoinnin.

³⁰ Massadigitoinnin tuottavuushanke 2024–2026, jonka tavoitteena on nopeuttaa valtionhallinnon analogisten asiakirjojen digitointia ja mahdollistaa hyötyjen toteutuminen virastoissa. Kansallisarkiston ja neljän valtionhallinnon organisaation yhteishanke, jolle haetaan valtiovarainministeriön tuottavuusrahoitusta. Hanke on kokonaistaloudellisesti kannattava ja tuottaa vuoteen 2040 mennessä yhteensä yli 5 miljoonan euron nettosäästöt valtionhallinnolle. Huom. virastojen kustannukset, jotka maksetaan hankkeesta (tuottavuusrahoituksesta), eivät sisälly summaan. Haetaan valtiovarainministeriöltä tuottavuusrahaa.

³¹SAPA kehittämisen kuluissa on huomioitu vuosina 2023–2025 sähköisen arkistoinnin laajenemisen kehittäminen. Mikäli siihen ei saada rahoitusta, SAPA-tuotteen kehittämisen kustannukset ovat tässä esitettyä selvästi korkeammat. Tällöin varaudutaan 18htkk kehittämistarpeeseen vuosittain (kts. 2026–27).

³² Rauhankadun kiinteistön peruskorjaus toteutetaan arviolta vuosina 2024–2029. Työt etenevät kolmessa vaiheessa ja ne edellyttävät aineistojen väistösiirtoja, joista arvioidaan aiheutuvan noin 1 milj. euron aineistojen siirtokustannukset. Lisäksi tulee muita väistöä aiheuttavia kustannuksia. Peruskorjaukset ja niiden yhteydessä toteutettavat käyttäjälähtöiset parannukset ja muutostyöt nostavat Kansallisarkiston vuokratkustannuksia viimeistään vuodesta 2029, mutta mahdollisesti jo selvästi aiemmin.